31971L0127

22.3.1971. *EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS* L 68/1

PADOMES DIREKTĪVA

(1971. gada 1. marts)

par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisku transportlīdzekļu atpakaļskata spoguļiem

(71/127/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu [1],

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu [2],

tā kā tehniskās prasības, kas saskaņā ar valstu tiesību aktiem jāievēro attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem, *inter alia* attiecas arī uz to atpakaļskata spoguļiem;

tā kā šīs prasības dažādās dalībvalstīs atšķiras; tā kā tādēļ visām dalībvalstīm papildus esošajiem noteikumiem vai to vietā ir jāpieņem vienādas prasības, lai visu veidu transportlīdzekļiem jo īpaši varētu piemērot EEK tipa apstiprināšanas procedūru, kas noteikta ar 1970. gada 6. februāra Padomes Direktīvu par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu [3];

tā kā noteikumos par atpakaļskata spoguļiem jānosaka prasības, kas attiecas ne tikai uz šo spoguļu uzstādīšanu transportlīdzekļos, bet arī uz to konstrukciju;

tā kā saskaņota atpakaļskata spoguļa tipa apstiprinājuma procedūra ļauj katrai dalībvalstij pārbaudīt atbilstību kopējām konstrukcijas un testēšanas prasībām un informēt pārējās dalībvalstis par saviem secinājumiem, izsūtot tipa apstiprinājuma sertifikāta kopiju, kas aizpildīta par katru atpakaļskata spoguļa tipu; tā kā EEK tipa apstiprinājuma zīme uz visiem spoguļiem, kas ražoti saskaņā ar apstiprināto tipu, novērš nepieciešamību pēc šo spoguļu tehniskām pārbaudēm citās dalībvalstīs,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Katra dalībvalsts apstiprina visus atpakaļskata spoguļu tipus, kas atbilst I pielikuma 2. punktā paredzētajām konstrukcijas un testēšanas prasībām.

2. Dalībvalsts, kas piešķīrusi tipa apstiprinājumu, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar citu dalībvalstu kompetentām iestādēm, veic vajadzīgos pasākumus, lai pārbaudītu ražojumu atbilstību apstiprinātajam tipam. Šīs pārbaudes notiek izlases kārtā.

2. pants

Par katru atpakaļskata spoguļa tipu, ko dalībvalstis apstiprina saskaņā ar 1. pantu, tās piešķir ražotājam vai tā pilnvarotam pārstāvim EEK tipa apstiprinājuma zīmi, kas atbilst I pielikuma 2.6. punktā sniegtajam paraugam.

([1]) OV C 160, 18.12.1969., 7. lpp.
([2]) OV C 48, 16.4.1969., 16. lpp.
([3]) OV L 42, 23.2.1970., 1. lpp.

Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu tādu zīmju lietošanu, kuru dēļ tos atpakaļskata spoguļus, kuru tips ir apstiprināts saskaņā ar 1. pantu, varētu sajaukt ar citiem spoguļiem.

3. pants

1. Neviena dalībvalsts nedrīkst aizliegt atpakaļskata spoguļu laišanu tirgū, atsaucoties uz to konstrukciju vai darbības principu, ja uz tiem ir EEK tipa apstiprinājuma zīme.

2. Šis noteikums tomēr neliedz dalībvalstīm veikt minētos pasākumus attiecībā uz tādiem atpakaļskata spoguļiem ar EEK tipa apstiprinājuma zīmi, kuru konstrukcija neatbilst apstiprinātajam prototipam.

Dalībvalsts uzreiz informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par veiktajiem pasākumiem, precizējot sava lēmuma iemeslus. Piemēro arī 5. panta noteikumus.

Ja nav ievērotas I pielikuma 2.1., 2.2. vai 2.4. punkta prasības, uzskata, ka spogulis neatbilst apstiprinātajam prototipam 1. punkta nozīmē.

4. pants

Katras dalībvalsts kompetentās iestādes pārējo dalībvalstu kompetentajām iestādēm mēneša laikā nosūta tipa apstiprinājuma sertifikātu kopiju par visiem atpakaļskata spoguļu tipiem, ko tās apstiprinājušas vai atsakās apstiprināt.

5. pants

1. Ja dalībvalsts, kas piešķīrusi EEK tipa apstiprinājumu, konstatē, ka vairāki atpakaļskata spoguļi ar vienādu tipa apstiprinājuma zīmi neatbilst apstiprinātajam tipam, tā veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu ražojumu atbilstību apstiprinātajam tipam. Šīs dalībvalsts kompetentās iestādes informē pārējo dalībvalstu kompetentās iestādes par veiktajiem pasākumiem, kuri vajadzības gadījumā var iekļaut EEK tipa apstiprinājuma anulēšanu. Minētās iestādes veic tādus pašus pasākumus, ja citas dalībvalsts kompetentās iestādes tās informējušas par šādu neatbilstību.

2. Dalībvalstu kompetentās iestādes mēneša laikā informē cita citu par visiem EEK tipa apstiprinājuma anulēšanas gadījumiem un to iemesliem.

3. Ja dalībvalsts, kas piešķīrusi EEK tipa apstiprinājumu, apstrīd tā neievērošanu, par ko tai ir paziņots, tad attiecīgās dalībvalstis cenšas šo strīdu novērst. Par to pastāvīgi informē Komisiju, un vajadzības gadījumā domstarpību atrisināšanai tā rīko atbilstīgas apspriedes.

6. pants

Visos lēmumos, kas pieņemti saskaņā ar šīs direktīvas īstenošanai paredzētiem noteikumiem un ar ko noraida vai anulē atpakaļskata spoguļa tipa apstiprinājumu vai aizliedz tā izmantošanu, sīki izklāsta to pamatojumu. Lēmumu paziņo attiecīgajai personai, to vienlaikus informējot par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, ko tā var izmantot saskaņā ar dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, un par šo tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas termiņiem.

7. pants

Neviena dalībvalsts nedrīkst atteikties piešķirt transportlīdzekļa EEK tipa apstiprinājumu vai valsts tipa apstiprinājumu, atsaucoties uz transportlīdzekļa atpakaļskata spoguļiem, ja tiem ir EEK tipa apstiprinājuma zīme un tie ir uzstādīti saskaņā ar I pielikuma 3. punktā paredzētajām prasībām.

8. pants

Šajā direktīvā "transportlīdzeklis" ir jebkurš mehāniskais transportlīdzeklis, kas ir paredzēts izmantošanai uz ceļiem, ar virsbūvi vai bez tās, ar vismaz četriem riteņiem un maksimālo paredzēto ātrumu, kas lielāks par 25 km/h, izņemot transportlīdzekļus, kuri pārvietojas pa sliežu ceļiem, kā arī lauksaimniecībā izmantojamus traktorus un mašīnas un transportlīdzekļus, kas iesaistīti sabiedrisko darbu veikšanā.

9. pants

Grozījumus, kas vajadzīgi, lai I, II un III pielikumā noteiktās prasības pielāgotu tehnikas attīstībai, pieņem saskaņā ar procedūru, kura noteikta 13. pantā Padomes 1970. gada 6. februāra Direktīvā par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu.

10. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā noteikumi, kas vajadzīgi, lai astoņpadsmit mēnešu laikā pēc šīs direktīvas paziņošanas izpildītu tās prasības, un par to tās tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis nodrošina to, ka Komisijai dara zināmus galvenos valsts tiesību aktus, ko tās pieņem jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

11. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1971. gada 1. martā

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

M. SCHUMANN

I PIELIKUMS

1. **DEFINĪCIJAS.**

1.1. "Atpakaļskata spogulis" ir jebkura ierīce, ar ko redzamības zonā, kura ģeometriski definēta 3.5. punktā, paredzēts nodrošināt skaidru aizmugures pārredzamību, ko pieļaujamās robežās neaizsedz transportlīdzekļa daļas vai transportlīdzekļa pasažieri.

1.2. "Iekšējais atpakaļskata spogulis" ir 1.1. punktā definētā ierīce, kas uzstādīta transportlīdzekļa pasažieru nodalījumā.

1.3. "Ārējais atpakaļskata spogulis" ir 1.1. punktā definētā ierīce, kas uzstādīta uz transportlīdzekļa ārējās virsmas.

1.4. "Atpakaļskata spoguļa klase" ir visi atpakaļskata spoguļi, kam ir viena vai vairāki kopīgi raksturlielumi vai funkcijas. Iekšējie atpakaļskata spoguļi pieder I klasei, ārējos atpakaļskata spoguļus iedala II un III klasē.

1.5. "A kategorijas transportlīdzekļi" ir visi transportlīdzekļi, kuru tehniski pieļaujamais maksimālais svars pārsniedz 3,5 tonnas.

1.6. "B kategorijas transportlīdzekļi" ir visi transportlīdzekļi, kuru tehniski pieļaujamais maksimālais svars nepārsniedz 3,5 tonnas.

1.7. "Vadītāja redzes punkti" ir divi punkti, kas viens no otra atrodas 65 mm attālumā un ir 635 mm virs III pielikumā definētā vadītāja sēdekļa H punkta. Taisnā līnija, kas savieno šos punktus, ir perpendikulāra transportlīdzekļa vertikālajai garenvirziena vidusplaknei. Tā nogriežņa centrs, kas savieno abus redzes punktus, atrodas uz vertikālās garenvirziena plaknes, kas šķērso stūres vadības ierīces centru. Ja šī plakne nešķērso vadītāja sēdekļa šķietamo centru, jāveic atbilstīga šīs plaknes sāniskā izvietojuma maiņa.

1.8. "R" ir izliekuma pamatrādiusu vidējais garums, ko mēra no spoguļa centra un izsaka milimetros.

2. **NOTEIKUMI, KAS ATTIECAS UZ ATPAKAĻSKATA SPOGUĻU EEK TIPA APSTIPRINĀJUMU.**

2.1. **Vispārīgas specifikācijas.**

2.1.1. Visiem atpakaļskata spoguļiem jābūt regulējamiem.

2.1.2. Atstarojošās virsmas malai jāatrodas turētājā ar vismaz 3,5 mm platu noapaļotu apmali.

2.1.3. Neviena ārējā atpakaļskata spoguļa daļa nedrīkst būt ar izvirzījumu, kura izliekuma rādiuss ir mazāks par 3,5 mm.

2.2. **Izmēri.**

2.2.1. *Iekšējie atpakaļskata spoguļi (I klase).*

Atstarojošās virsmas izmēriem jābūt tādiem, lai uz tās varētu uzzīmēt taisnstūri, kura vienas malas garums ir 4 cm, bet otras malas garums:

$$15 \text{ cm} \times \frac{1}{1 + \frac{1000}{R}}$$

2.2.2. *Ārējie atpakaļskata spoguļi (II un III klase).*

2.2.2.1. Atstarojošās virsmas izmēriem jābūt tādiem, lai uz tās varētu uzzīmēt:

— taisnstūri, kura sānu malas augstums ir 4 cm un kura pamatnes garums centimetros ir "a",

— nogriezni, kas ir paralēls taisnstūra sānu malai un kura garums centimetros ir "b".

2.2.2.2. Minimālās "a" un "b" vērtības ir sniegtas šajā tabulā:

Atpakaļskata spoguļu klase	Transportlīdzekļu kategorijas, kam paredzēti atpakaļskata spoguļi	a	b
II	A	$\frac{17}{1+\frac{1000}{R}}$	20
III	B	$\frac{13}{1+\frac{1000}{R}}$	7

2.3. **Atstarojošā virsma un atstarojuma koeficienti.**

2.3.1. Atstarojošā virsma jānorobežo ar parastu izliektu kontūru.

2.3.2. Normālos lietošanas apstākļos neatkarīgi no nelabvēlīgiem laika apstākļiem atstarojošajai virsmai jāsaglabā 2.3.5. punktā paredzētie raksturlielumi.

2.3.3. Atstarojošajām virsmām jābūt no plakaniem vai sfēriski izliektiem spoguļiem. Izliekuma pamatrādiusu atstarpes visos centrālās spoguļa daļas punktos nedrīkst pārsniegt 0,25 R.

2.3.4. Iepriekšminētajā 1.8. punktā definētais izliekuma rādiusu vidējais R nedrīkst būt mazāks par:

— 1 800 mm II klases atpakaļskata spoguļiem,

— mm I un III klases atpakaļskata spoguļiem.

2.3.5. Atstarojošās virsmas parastais atstarojuma koeficients nedrīkst būt mazāks par 35 %. Ja spogulim ir divi stāvokļi ("dienas" un "nakts"), parastais atstarojuma koeficients "nakts" stāvoklī nedrīkst būt mazāks par 4 %. Atpakaļskata spogulis nedrīkst traucēt saskatīt ceļu satiksmē izmantoto signālu krāsas.

2.4. **Testi.**

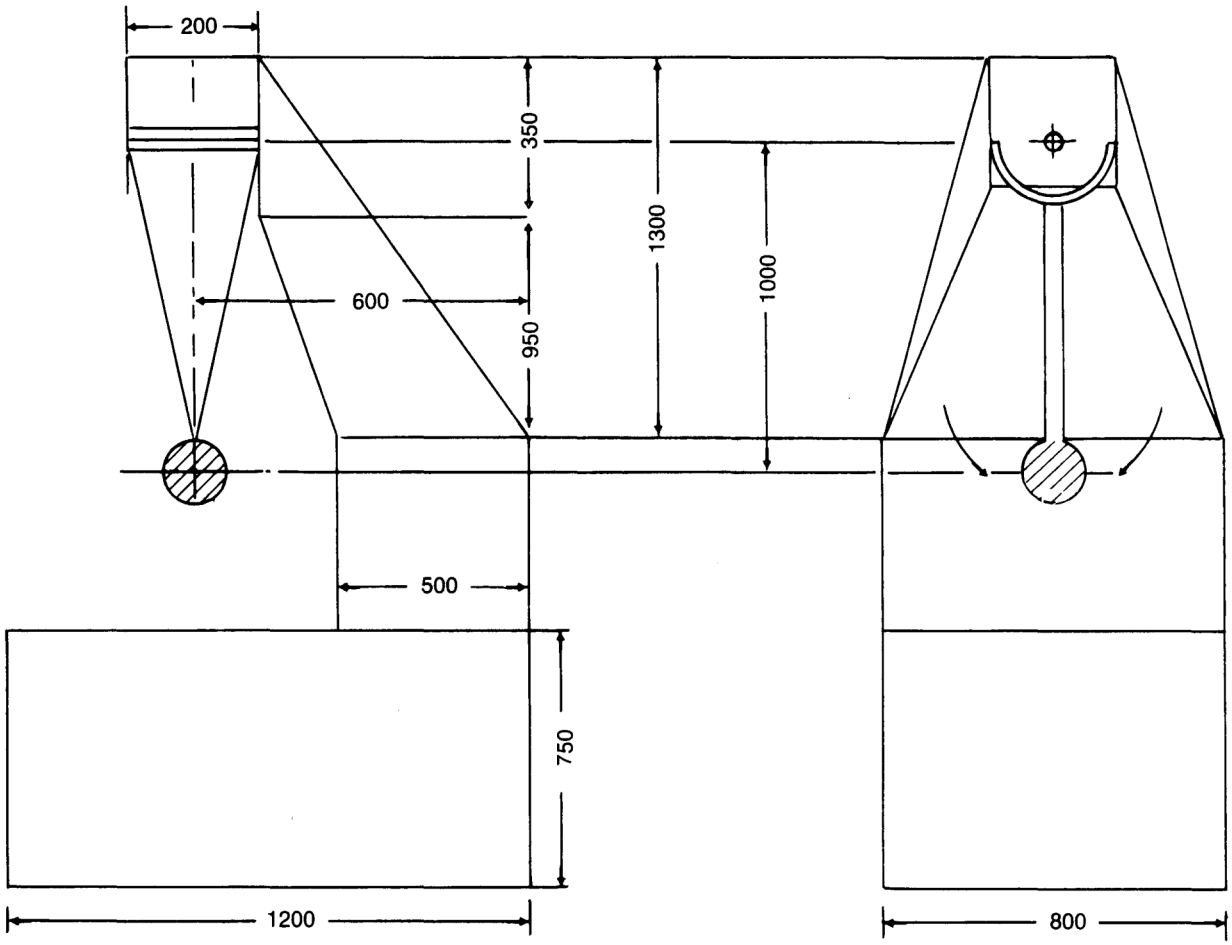
2.4.1. Atpakaļskata spoguļu izturību pret triecieniem un liekšanu turētājā, kas piestiprināts pie kāta vai balsta, pārbauda 2.4.2. un 2.4.3. punktā aprakstītajos veidos.

2.4.2. *Triecienizturības tests.*

2.4.2.1. Testa ierīces apraksts.

2.4.2.1.1. Testa ierīce sastāv no svārsta, ko veido svira ar āmurveidīgu galu. Balstu, kas cieši savienots ar svārsta statni, izmanto testa paraugu nostiprināšanai (1. attēls).

Triecienizturības testa ierīces galvenie izmēri



1. attēls

2.4.2.1.2. Āmura priekšpusei, ko izmanto triecienam, jābūt sfēriskam kausam, kura diametrs ir 165 mm ± 5 mm. Tam jābūt cietam un pārklātam ar 5 mm biezu gumiju, kuras cietība atbilst *Shore A 50*.

2.4.2.1.3. Svārsta trieciena centrs atbilst āmura galā esošās sfēriskās daļas centram. Tas atrodas 1 m ± 10 mm attālumā no svārsta rotācijas ass. Svārsta kopējā masa trieciena centrā ir m_o = 6,8 kg ± 50 g (attiecību starp m_o un svārsta kopējo masu m un attālumu "1" starp svārsta smaguma centru un tā rotācijas asi izsaka šādi: $m_o = m \frac{1}{a}$).

2.4.2.2. Testa apraksts.

2.4.2.2.1. Atpakaļskata spoguļus piestiprina pie balsta tā, lai tas netraucētu kustēties atpakaļskata spoguļa kustīgajām daļām. Procedūru, ko izmanto, lai piestiprinātu atpakaļskata spoguli pie balsta un noregulētu sviru, iesaka persona, kura iesniedz atpakaļskata spoguļus testēšanai.

2.4.2.2.2. Ja atpakaļskata spogulim ir ierīce, ar ko regulē attālumu attiecībā pret pamatni, ierīce jānoregulē uz vismazāko lielumu.

2.4.2.2.3. Tests noris šādi: āmuram ļauj krist no augstuma, kurā svārsts atrodas 60° leņķī pret vertikāli, lai āmurs atsistos pret atpakaļskata spoguli brīdī, kad svārsts nonāk vertikālā stāvoklī, un āmura trieciena punkts ir uz līnijas, kas horizontāli iet caur svārsta trieciena centru.

2.4.2.2.4. Atpakaļskata spoguļus pakļauj triecienam dažādos turpmāk minētajos stāvokļos:

2.4.2.2.4.1. Iekšējie atpakaļskata spoguļi.

1. tests: perpendikulāri spoguļa virsmai tā, lai pret spoguli vērstais trieciens koncentrētos punktā, kurā turētājs ir piestiprināts kātam vai stiprinājumam. Triecienu vērš pret atstarojošo virsmu.

2. tests: pret turētāja malu tā, lai radītais trieciens izveido 45° leņķi ar spoguļa plakni un ir horizontālajā plaknē, kas šķērso punktu, kurā turētājs ir piestiprināts kātam vai stiprinājumam. Triecienu vērš pret atstarojošo virsmu.

2.4.2.2.4.2. Ārējie atpakaļskata spoguļi.

1. tests: perpendikulāri spoguļa virsmai tā, lai pret spoguli vērstais trieciens koncentrētos punktā, kurā turētājs ir piestiprināts kātam vai stiprinājumam.

1'. tests: spoguļa aizmugurē pret spoguļa kātu vai stiprinājumu (āmurs atrodas tādā pašā attālumā no stiprinājuma plaknes kā 1. testā, un spogulis atrodas perpendikulāri trieciena centra trajektorijai).

2. tests: pret turētāja malu tā, lai radītais trieciens izveido 45° leņķi ar spoguļa plakni un ir horizontālajā plaknē, kas šķērso punktu, kurā turētājs ir piestiprināts kātam vai stiprinājumam. Triecienu vērš pret atstarojošo virsmu.

2.4.2.2.4.3. Vispārīgas piezīmes.

2.4.2.2.4.3.1. Spoguļa centru uzskata par atskaites punktu, ja testējamajām ierīcēm nav precīzi definēts stiprinājums vai kāts vai ja stiprinājuma punkts ir spoguļa perifērijā.

2.4.2.2.4.3.2. Ja nav iespējams veikt 2.4.2.2. punktā minēto testu, trieciena punktu svārsta simetrijas plaknē pārvieto tā, lai āmura zemākais punkts atrastos 40 mm attālumā no stiprinājuma plaknes.

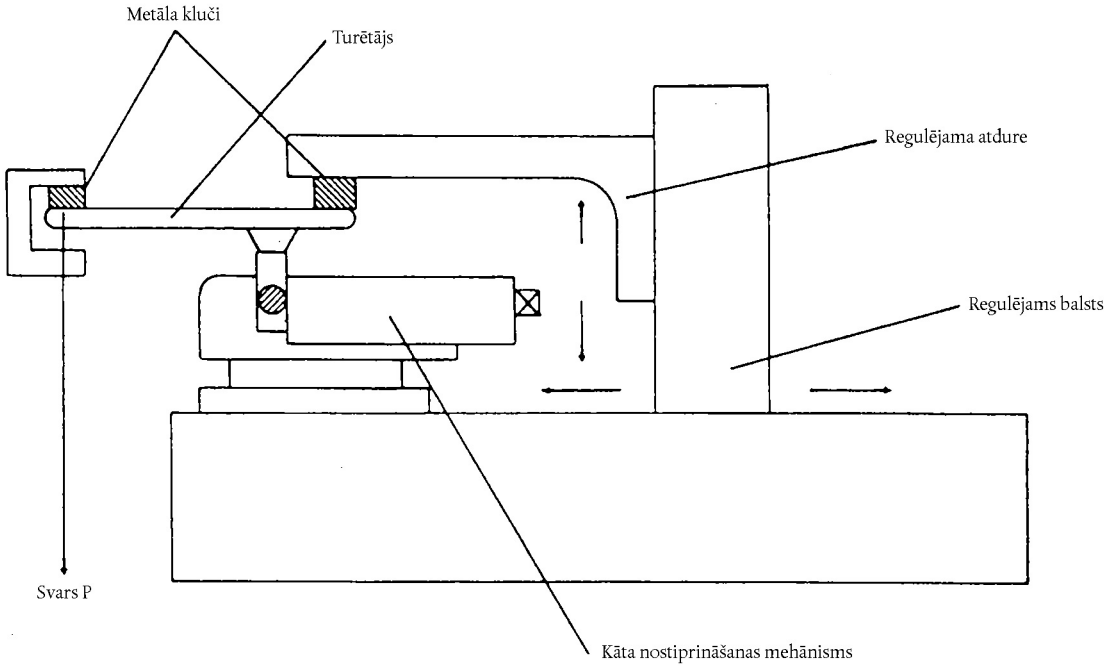
2.4.3. *Kātam piestiprinātā turētāja lieces tests.*

2.4.3.1. Testa apraksts.

Turētāju horizontāli ievieto ierīcē tā, lai varētu stingri nostiprināt kātu vai stiprinājumu. Virzienā uz turētāja lielāko malu ar 15 mm platu atduri nofiksē galu, kas atrodas vistuvāk stiprinājuma punktam uz kāta, aptverot turētāju visā platumā.

Otrajā galā turētājam uzliek atduri, kas ir identiska iepriekšminētajai, lai tam varētu pielikt norādīto testa slodzi (2. attēls).

Atpakaļskata spoguļu turētāju lieces testa iekārtas paraugs



2. attēls

2.4.3.2. Slodze testa laikā ir 25 kg. Slodze ilgst vienu minūti.

2.5. **Rezultātu interpretācija.**

2.5.1. Visos testos, kas aprakstīti 2.4.2. punktā, svārstam jāturpina svārstīties pēc trieciena izdarīšanas punktā, veidojot vismaz 20° leņķi pret vertikāli.

2.5.2. Ja 2.4.2. punktā minēto testu laikā atpakaļskata spoguļa kāts vai stiprinājums salūst, atlikušās daļas pacēlums virs pamatnes nedrīkst pārsniegt 1 cm. Ja kāts vai stiprinājums nolūst, atlikusī pamatnes daļa nedrīkst veidot bīstamu izvirzījumu.

2.5.3. Spogulis nedrīkst salūzt 2.4.2. un 2.4.3. punktā aprakstīto testu laikā. Spoguļa salūšana tomēr ir pieļaujama, ja ir izpildīts viens no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

2.5.3.1. Stikla gabali joprojām turas pie turētāja aizmugures vai pie virsmas, kas ir cieši piestiprināta pie turētāja, ar noteikumu, ka nav atdalījušies gabali, kas lielāki par 5 mm.

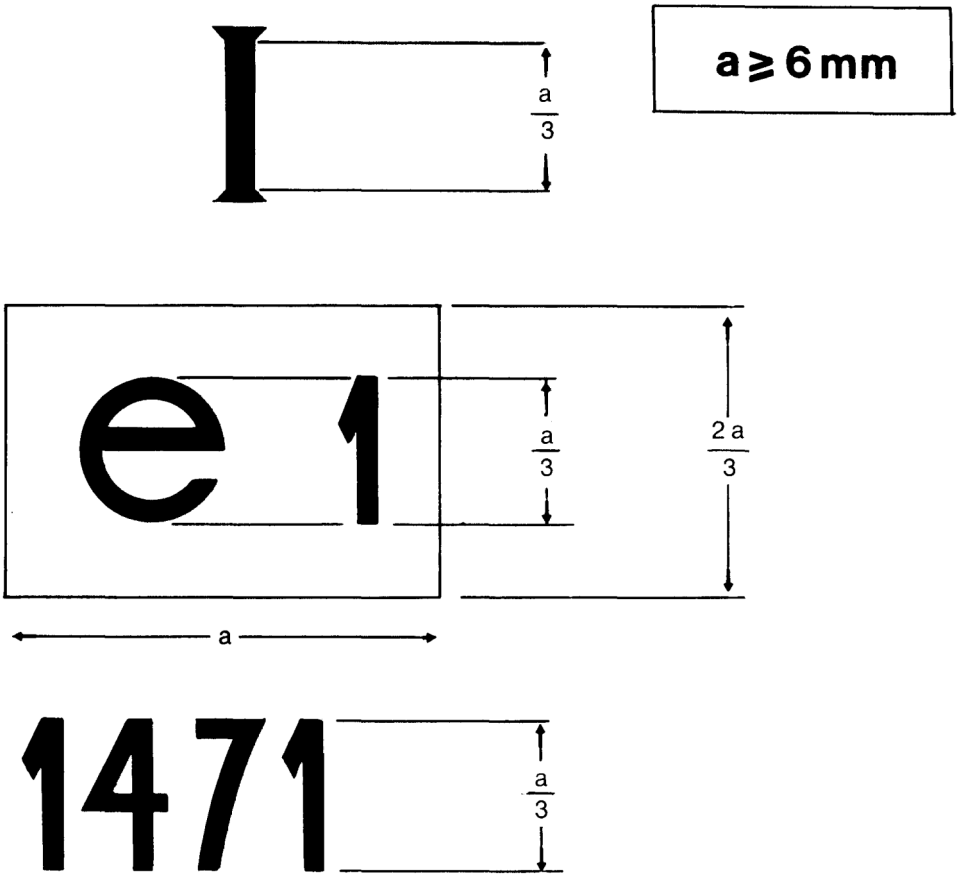
2.5.3.2. Spogulis ir izgatavots no neplīstoša stikla.

2.6. **Tipa apstiprinājuma zīme.**

2.6.1. Tipa apstiprinājuma zīme ir taisnstūris, kurā atrodas burts "e", kam seko tās valsts pazīšanas numurs vai burts, kura tipu apstiprinājusi (1 Vācijai, 2 Francijai, 3 Itālijai, 4 Nīderlandei, 6 Beļģijai un L Luksemburgai). Šā četrstūra tuvumā atrodas tipa apstiprinājuma numurs, kas atbilst tā apstiprinājuma sertifikāta numuram, kas aizpildīts par konkrēto modeli.

2.6.2. Tipa apstiprinājuma zīmi (simbolu un numuru) piestiprina pie atpakaļskata spoguļa galvenās daļas tā, lai tā ir neizdzēšama un skaidri saredzama pat pēc tam, kad atpakaļskata spogulis ir uzstādīts automobilī.

EEK tipa apstiprinājuma zīmes paraugs [1]



Paskaidrojums

Spogulis ar iepriekšminēto EEK tipa apstiprinājuma zīmi ir I klases spogulis (iekšējais atpakaļskata spogulis), kura tipu ir apstiprinājusi Vācija (1) ar numuru 1471.

[1] Attēlā norādītie skaitļi ir tikai ilustratīvi.

3. **PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ UZSTĀDĪŠANU TRANSPORTLĪDZEKĻOS.**

3.1. **Vispārīgas piezīmes.**

3.1.1. Atpakaļskata spoguļi jānostiprina tā, lai normālos braukšanas apstākļos tie nekustētos.

3.1.2. Ārējiem atpakaļskata spoguļiem, ko uzstāda A kategorijas transportlīdzekļos, jābūt II klases spoguļiem; B kategorijas transportlīdzekļos jāuzstāda III klases spoguļi.

3.2. **Skaits.**

3.2.1. Visos transportlīdzekļos uzstāda gan iekšējo, gan ārējo atpakaļskata spoguli, turklāt ārējo spoguli uzstāda transportlīdzekļa kreisajā pusē.

3.2.2. Ja nav ievēroti 3.5. punktā paredzētie nosacījumi attiecībā uz iekšējā atpakaļskata spoguļa redzamības zonu, ārējais atpakaļskata spogulis jāuzstāda transportlīdzekļa labajā pusē. Tādā gadījumā nav jāuzstāda salona atpakaļskata spogulis, ja tas nenodrošina aizmugures pārredzamību.

3.3. **Novietojums.**

3.3.1. Atpakaļskata spoguļi jānovieto tā, lai vadītājs, sēžot vadītāja sēdeklī, skaidri pārredzētu ceļu transportlīdzekļa aizmugurē.

3.3.2. Ārējie atpakaļskata spoguļi ir redzami pa sānu logiem vai caur to priekšējā stikla daļu, ko notīra priekšējā stikla tīrītāji. Šis noteikums neattiecas uz ārējiem atpakaļskata spoguļiem, kas uzstādīti starptautiskās M_2 un M_3 kategorijas transportlīdzekļu labajā pusē, kā definēts Padomes Direktīvā par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu.

3.3.3. Kreisās puses satiksmes transportlīdzeklim paredzētais ārējais atpakaļskata spogulis jāuzstāda transportlīdzekļa kreisajā pusē tā, lai leņķis starp transportlīdzekļa vertikālo garenvirziena mediānu un vertikālo plakni, kas šķērso atpakaļskata spoguļa centru un vadītāja redzes punktus savienojošā nogriežņa centru, nav lielāks par 55°.

3.3.4. Atpakaļskata spoguli nedrīkst izvirzīt no transportlīdzekļa virsbūves vairāk kā vajadzīgs, lai nodrošinātu 3.5. punktā noteikto redzamības zonu.

3.3.5. Ja piekrauta transportlīdzekļa atpakaļskata spoguļa apakšējā mala atrodas mazāk nekā 2 m virs zemes, šo ārējo atpakaļskata spoguli nedrīkst izvirzīt par vairāk nekā 0,20 m no transportlīdzekļa kopējā platuma, ko nosaka, neņemot vērā atpakaļskata spoguļus.

3.3.6. Atpakaļskata spoguļus drīkst izvirzīt, pārsniedzot transportlīdzekļu pieļaujamo maksimālo platumu, ja ir ievērotas 3.3.4. un 3.3.5. punkta prasības.

3.4. **Regulēšana.**

3.4.1. Salona atpakaļskata spogulim jābūt regulējamam no vadītāja sēdvietas.

3.4.2. Jābūt iespējai regulēt ārējo atpakaļskata spoguli, kas atrodas vadītāja pusē, no transportlīdzekļa iekšpuses, kad durvis ir aizvērtas. Spoguli tomēr var nobloķēt vajadzīgajā stāvoklī no ārpuses ([1]).

3.4.3. Pielikuma 3.4.2. punkta prasības nepiemēro ārējiem atpakaļskata spoguļiem, kam nav vajadzīga regulēšana, lai tos varētu atgriezt iepriekšējā stāvoklī pēc izkustināšanas.

3.5. **Redzamības zona.**

3.5.1. *Vispārīgas piezīmes.*

Turpmāk definētās redzamības zonas jānosaka, izmantojot binokulāro redzi, kad novērotāja acis atrodas "vadītāja redzes punktos", kā definēts 1.7. punktā. Redzamības zonas nosaka, kad transportlīdzeklī ir tikai viens novērotājs, un tās jānosaka caur logiem, kuru kopējais gaismas caurlaidības faktors ir lielāks par 70 %.

3.5.2. *Iekšējais atpakaļskata spogulis.*

Redzamības zonai jābūt tādai, lai vadītājs var redzēt vismaz 20 m platu plakni un ceļa horizontālo daļu, kas centrēta ap transportlīdzekļa vertikālo garenvirziena vidusplakni – minētajai daļai jāstiepjas no apvāršņa līdz 60 m no transportlīdzekļa aizmugures (3. attēls).

3.5.3. *Kreisās puses ārējais atpakaļskata spogulis.*

Redzamības zonai jābūt tādai, lai vadītājs var redzēt vismaz 2,5 m platu plakni un ceļa horizontālo daļu, kuru labajā pusē nodala plakne, kas ir paralēla transportlīdzekļa vertikālajai garenvirziena vidusplaknei un iet caur transportlīdzekļa kopējā platuma vistālāko punktu kreisajā pusē, un kura stiepjas no horizonta līdz 10 m aiz vadītāja redzes punktiem (4. attēls).

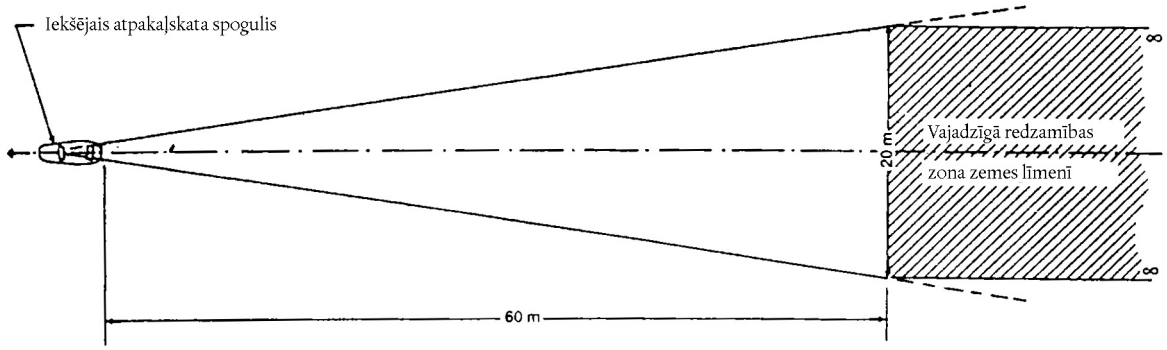
3.5.4. *Labās puses ārējais atpakaļskata spogulis.*

Redzamības zonai jābūt tādai, lai vadītājs var redzēt vismaz 3,5 m platu plakni un ceļa horizontālo daļu, kuru labajā pusē nodala plakne, kas ir paralēla transportlīdzekļa vertikālajai garenvirziena vidusplaknei un iet caur transportlīdzekļa kopējā platuma vistālāko punktu labajā pusē, un kura stiepjas no horizonta līdz 30 m aiz vadītāja redzes punktiem.

Turklāt vadītājam jāredz ceļš 0,75 m platumā no punkta 4 m attālumā aiz vertikālās plaknes, kas iet caur vadītāja redzes punktiem (4. attēls).

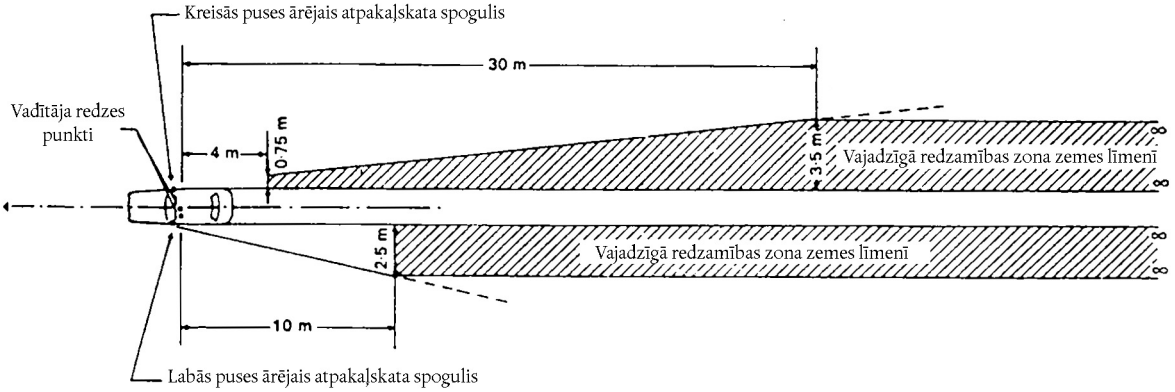
([1]) Turpmāk būtu vēlams noteikt, ka ārējiem atpakaļskata spoguļiem, kam nav bloķēšanas sistēmas, jābūt regulējamiem no vadītāja sēdekļa transportlīdzekļa iekšpusē, kad durvis ir ciet.
9. pantā paredzēto procedūru piemēros, lai iekļautu šo uzlabojumu direktīvā, tiklīdz tehnikas attīstības rezultātā būs pieejamas vienkāršas, ekonomiskas ražošanas un transportlīdzekļu montāžas metodes.

Iekšējais atpakaļskata spogulis



3. attēls

Ārējie atpakaļskata spoguļi



4. attēls

II PIELIKUMS

TIPA APSTIPRINĀJUMA SERTIFIKĀTS

Kompetentās iestādes nosaukums .....

Paziņojums par atpakaļskata spoguļa tipa apstiprinājuma piešķiršanu, noraidīšanu vai anulēšanu

---

.....

.....

Tipa apstiprinājums Nr .....

1. Tirdzniecības nosaukums vai preču zīme .....
2. Klase (I, II, III) .....
3. Ražotāja nosaukums un adrese .....

   .....
4. Ražotāja pilnvarotā pārstāvja (ja tāds ir) nosaukums un adrese .....

   .....
5. Iesniegts tipa apstiprināšanai .....
6. Laboratorija, kas veikusi testu .....
7. Laboratorijas ziņojuma datums un numurs .....
8. Tipa apstiprinājuma piešķiršanas/noraidījuma/anulēšanas datums [1] .....
9. Vieta .....
10. Datums .....
11. Tipa apstiprinājuma sertifikāta pielikumā ir šādi dokumenti ar iepriekš norādīto tipa apstiprinājuma numuru: .....

    (atpakaļskata spoguļa apraksts, rasējumi, diagrammas un plāni)
12. Piezīmes .....

.....

Paraksts

---

[1] Nevajadzīgo svītrot.

III PIELIKUMS ([1])

H PUNKTA NOTEIKŠANAS TESTA PROCEDŪRA

1. **Definīcija.**

"H" punkts, kas norāda sēdoša pasažiera stāvokli pasažieru nodalījumā, ir vertikālajā gareniskajā plaknē ieskicēta cilvēka kājas un rumpja teorētiskā rotācijas ass, izmantojot manekenu.

2. **H punktu noteikšana.**

2.1. H punktu nosaka vadītāja sēdeklim.

(2.1.1.)

(2.1.2.)

2.2. Lai noteiktu H punktu, attiecīgo sēdekli novieto ražotāja paredzētajā parastajā transportlīdzekļa vadīšanas stāvoklī, un sēdekļa atzveltni, ja tā ir atliecama, paceļ gandrīz vertikālā stāvoklī.

3. **Manekena apraksts.**

3.1. Izmanto trīsdimensiju manekenu, kura svars un forma atbilst vidēja auguma pieaugušam vīrietim. Šāds manekens ir attēlots 1. un 2. attēlā.

3.2. Manekens sastāv no šādām daļām:

3.2.1. Divas daļas, no kurām viena imitē ķermeņa muguru un otra – sēžamvietu un kuras ir piestiprinātas pie ass, kas imitē rotācijas asi starp rumpi un augšstilbu. Šīs ass ieskicējums manekena sānā ir tā H punkts;

3.2.2. Divas daļas, kas imitē kājas un ir savienotas ar daļu, kas imitē sēžamvietu;

3.2.3. Divas daļas, kas imitē pēdas un ir pievienotas kājām ar svirām, kas imitē potītes;

3.2.4. Turklāt tā daļa, kas imitē sēžamvietu, ir aprīkota ar līmeņrādi, kas ļauj pārbaudīt tās šķērso novirzi.

3.3. Atsvarus, no kuriem katrs atbilst vienas ķermeņa daļas svaram, piestiprina attiecīgajos punktos, kas veido atbilstīgos smaguma centrus, lai manekena kopējais svars būtu aptuveni 75,8 kgf (74,4 daN). Dažādie atsvari ir sīkāk raksturoti 2. attēla tabulā.

([1]) III pielikuma teksts ir līdzīgs Noteikumiem Nr. 14; iedalījums pa punktiem jo īpaši ir tāds pats. Tādēļ, ja Noteikumu Nr. 14 punktam nav atbilstīga punkta šajā direktīvā, tā numurs ir norādīts III pielikumā iekavās kā atgādinājums.

4. **Manekena uzstādīšana.**

Trīsdimensiju manekenu uzstāda šādi:

4.1. Transportlīdzekli novieto taisni un sēdekli noregulē, kā norādīts 2.2. punktā;

4.2. Sēdekli pārklāj ar auduma gabalu, lai būtu vieglāk pareizi uzstādīt manekenu;

4.3. Manekenu novieto uz sēdekļa;

4.4. Manekena kājas novieto šādi:

4.4.1. Labo pēdu novieto uz akseleratora pedāļa miera stāvoklī, un kreiso kāju novieto tā, lai līmeņrādis, ar ko pārbauda manekena pamatnes šķērso novirzi, būtu vērsts horizontāli.

(4.4.2.)

(4.4.3.)

4.5. Atsvarus piestiprina pie augšstilba, manekena pamatnes šķērso novirzi iztaisno horizontāli un atsvarus piestiprina tai daļai, kas imitē sēžamvietu.

4.6. Manekenu atvirza no sēdekļa atzveltnes, izmantojot pievienotu ceļgala stieni, un manekena muguru paliec uz priekšu. Manekenu iekārto transportlīdzekļa sēdeklī, pabīdot manekena pamatni atpakaļ, līdz rodas pretestība, un manekena muguru atbalsta pret sēdekļa atzveltni.

4.7. Manekenam divreiz horizontāli pieliek aptuveni 10,2 kgf (10 daN) lielu slodzi. Slodzes virziens un pielikšanas punkts ir norādīts 2. attēlā ar melnu bultu.

4.8. Atsvarus piestiprina labajā un kreisajā sānā, un pēc tam piestiprina torsa atsvarus, saglabājot horizontālu manekena šķērslīmeni.

4.9. Saglabājot manekena šķērslīmeni horizontālu, manekena muguru paliec uz priekšu, līdz torsa atsvari ir virs H punkta, lai nepieļautu berzi ar sēdekļa atzveltni.

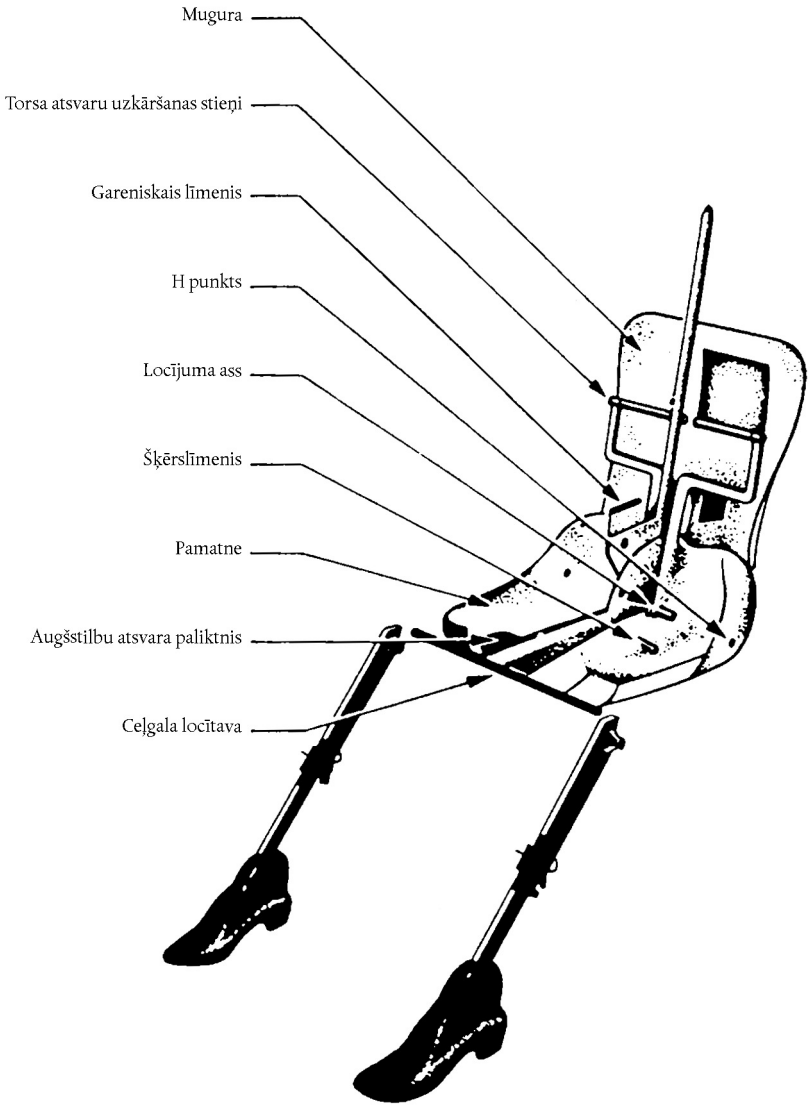
4.10. Manekena muguru viegli pavirza uz aizmuguri, lai pabeigtu uzstādīšanas darbību. Manekena šķērslīmenim jābūt horizontālam. Ja tas tāds nav, atkārto iepriekš aprakstīto procesu.

5. **Rezultāti.**

5.1. Kad manekens ir uzstādīts, kā norādīts 4. punktā, sēdekļa H punkts ir H punkts uz manekena.

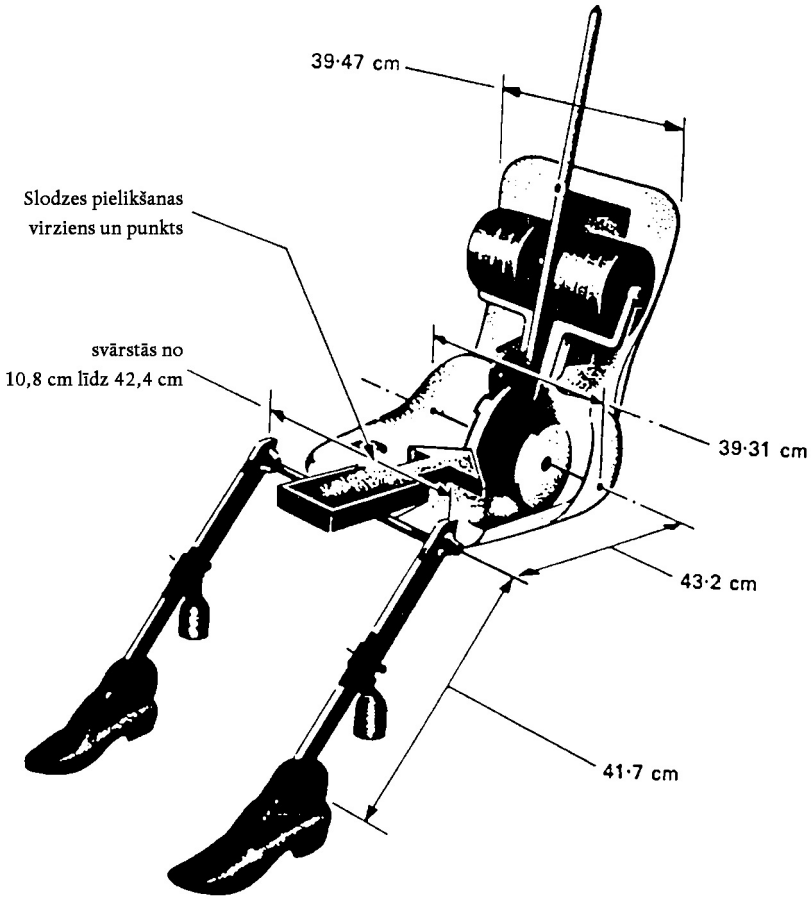
5.2. Katru H punkta Dekarta koordināti, kā arī pasažieru nodalījuma raksturīgo un precīzi noteikto punktu koordinātes nomēra ar precizitāti līdz 1 mm. Pēc tam šo punktu projekcijas gar vertikālo garenisko plakni atzīmē diagrammā.

Trīsdimensiju manekena daļas



1. attēls

Manekena izmēri un svars



2. attēls

Manekena svars	*kg*
Daļas, kas imitē muguru un sēžamvietu	16,6
Torsa atsvari	31,2
Pamatnes atsvari	7,8
Augšstilbu atsvari	6,8
Kāju atsvari	13,2
Kopā	75,6